

موضوع تدریس: روش تحقیق

پیشنیاز: آمار حیاتی استنباطی (کد ۱۸)

مدت تدریس: ۲۶ ساعت نظری - ۱۷ ساعت عملی

گروه هدف: فن آوری اطلاعات سلامت

محل اجرا: دانشکده پیراپزشکی

تعداد واحد: ۲

مقطع: کارشناسی

گروه مدرسین: دکتر طیبه نوری

نوع واحد: نظری (۱/۵ واحد) - عملی (۰/۵ واحد)

هدف کلی:

- آشنایی با مبانی تحقیق، شیوه نگارش، اصول جستجو و منبع نویسی.

اهداف اختصاصی:

- آشنایی با انواع تحقیق حوزه سلامت
- نحوه انتخاب موضوع مناسب و منابع انتخاب موضوع
- طراحی نقشه مفهومی تحقیق در راستای عنوان پژوهش
- نگارش بیان مسئله و اهمیت پژوهش
- تنظیم اهداف، سوالات و فرضیه های پژوهش
- تنظیم چارچوب پنداشتی پژوهش و مرور مطالعات
- آشنایی با روش های پژوهش، تعیین جامعه، نمونه و متغیرهای پژوهش
- روش ها و ابزارهای گردآوری و تحلیل داده ها
- آشنایی با پایگاه های اطلاعاتی معتبر
- آشنایی با رایج ترین روش ها و نرم افزارهای منبع نویسی

محتوا و ترتیب ارائه:

(عناوین و رئوس مطالبی که باید آموزش داده شود تا به اهداف دوره نائل شد. شامل: مطالب تئوری، مهارتهای عملی و ...)

جلسه	تاریخ	عناوین	اهداف اختصاصی در پایان جلسه انتظار می رود دانشجو قادر باشد:	مجریان	روش تدریس ^۱
۱	بر اساس برنامه مصوب آموزشی دانشگاه	مفهوم تحقیق و انواع پژوهش	• تحقیق را به صورت علمی تعریف نماید و ضرورت انجام تحقیق را ذکر کند. • روند انجام پژوهش از نگارش پروپوزال تا استخراج گزارش نهایی را توصیف کند. • انواع تحقیق از نظر هدف تحقیق (کاربردی، بنیادی ...) را بیان کند.	مدرس و دانشجویان	سخنرانی / پرسش و پاسخ/ انجام تکالیف

۲	انتخاب موضوع و عنوان پژوهش	- تفاوت موضوع و عنوان پژوهش را توضیح دهد - منابع و روش های انتخاب موضوع را بشناسد. - ویژگی های یک موضوع مناسب را ذکر کند. - یک عنوان مناسب در زمینه رشته تخصصی خود انتخاب کند و آن را به تایید استاد درس برساند.	مدرس و دانشجویان	سخنرانی / پرسش و پاسخ/ انجام تکالیف
۳	بررسی متون و منابع کسب اطلاعات	- هدف و اهمیت مرور بر مطالعات و بررسی متون را در راستای انجام پژوهش بیان نماید. - منابع کسب اطلاعات را فهرست نماید. - اصول جستجو و موتورهای جستجوی مهم را فهرست نماید. - چگونگی استفاده از عنوان های موضوعات پزشکی (MeSH) را برای یافتن مقالات مرتبط با موضوع پژوهش را شرح دهد.	مدرس و دانشجویان	سخنرانی / پرسش و پاسخ/ انجام تکالیف
۴	بیان مسئله پژوهش	- بیان مساله و ویژگی های آن را توضیح دهد. - اجزای مختلف یک بیان مساله کامل را بیان کند. - چارچوب بیان مساله مطالعه انتخابی خود را بیان کند.	مدرس و دانشجویان	سخنرانی / پرسش و پاسخ/ انجام تکالیف
۵	طراحی نقشه مفهومی مطالعه	- نحوه انجام مطالعات مختلف و طراحی نقشه آنها را انجام دهد. - تفاوت طراحی های مختلف مطالعات را با توجه به نوع مطالعات بداند. - نقشه مطالعه خود را از ابتدا تا انتها ترسیم نماید.	مدرس و دانشجویان	سخنرانی / پرسش و پاسخ/ انجام تکالیف
۶	پایگاه های اطلاعاتی معتبر	- با پایگاه های اطلاعاتی معتبر انگلیسی و فارسی آشنا گردد. - جستجوی مقدماتی و پیشرفته را در محیط پایگاه	مدرس و دانشجویان	سخنرانی / پرسش و پاسخ/ انجام تکالیف
۷	انواع مطالعات	- تفاوت مطالعات مشاهده ای و مداخله ای را بیان نماید. - انواع مطالعات توصیفی گزارش موردی - گزارش موردها و مقطعی را توضیح دهد. - هدف از انجام مطالعات توصیفی را بیان نماید. - ویژگی های مطالعات تحلیلی را بیان نماید.	مدرس و دانشجویان	سخنرانی / پرسش و پاسخ/ انجام تکالیف

		- هدف از انجام مطالعات تحلیلی را شرح دهد. - انواع مطالعات تحلیلی را فهرست نماید. - مطالعات همگروهی را تعریف نموده و انواع آن را شرح دهد. - مزایا و معایب مطالعات همگروهی را فهرست نماید.			
اهداف، سوالات و فرضیات پژوهش	- انواع هدف (کلی و اختصاصی) را شرح دهد. - هر هدف پژوهش را به سوال پژوهشی یا یک فرضیه تبدیل کند. - تفاوت فرضیه H_0 و H_1 را بیان کند. - برای مطالعه انتخابی خود، انواع اهداف یا فرضیات را بنویسد.	مدرس و دانشجویان	سخنرانی / پرسش و پاسخ / انجام تکالیف	۸	
متغیرهای پژوهش	- انواع متغیرها را بشناسد. - روابط بین متغیرها در تدوین فرضیه را توضیح دهد. - نقش متغیرها (مستقل و وابسته) در یک مطالعه را بیان نماید. - نحوه معرفی متغیرها در طرح تحقیقاتی شامل تعریف متغیر، نوع متغیر، مقیاس متغیر و واحد اندازه گیری متغیر را بیان نماید.	مدرس و دانشجویان	سخنرانی / پرسش و پاسخ / انجام تکالیف	۹	
جامعه و نمونه پژوهش، اصول انتخاب حجم نمونه، روش های نمونه گیری (معیارهای ورود و خروج)	- مفاهیم جامعه هدف، جامعه مورد مطالعه و نمونه را بیان کند. - انواع روش های نمونه گیری را شرح داده و کاربرد، مزایا و معایب هر مورد را توضیح دهد. - معیارهای ورود و خروج از پژوهش را شرح دهد.	مدرس و دانشجویان	سخنرانی / پرسش و پاسخ / انجام تکالیف	۱۰	
روش های گردآوری داده ها	- انواع روش های گردآوری داده ها (پرسشنامه، مصاحبه و مشاهده) را بیان کرده و تعریف نماید. - مزایا و معایب انواع روش های گردآوری داده ها را شرح دهد. - مفاهیم روایی صوری و محتوایی و پایایی را بیان کرده و روش تایید آنها را بیان کند. - ابزار مناسبی را برای مطالعه انتخابی خود طراحی کند.	مدرس و دانشجویان	سخنرانی / پرسش و پاسخ / انجام تکالیف	۱۱	

۱۲	ملاحظات اخلاقی	• اصول ملاحظات اخلاقی در انجام پژوهش را توضیح دهد. • اصول اخلاقی در پژوهش های بالینی را توضیح دهد. • مقررات ملی و سازمانی اخلاق در پژوهش در کلیه مراحل تحقیق از انتخاب موضوع تا انتشار نتایج را توضیح دهد.	مدرس و دانشجویان	سخنرانی / پرسش و پاسخ/ انجام تکالیف
۱۳	خطاهای سنجش در روش تحقیق	• انواع خطاهای سنجش در پروژه تحقیق را شرح دهد. • انواع خطای منظم را شرح دهد. • انواع تورش انتخاب Bias Selection را شرح دهد. • انواع تورش اطلاعات Bias Information را شرح دهد. • رویکردهای مواجهه با خطاهای سنجش را ذکر نماید.	مدرس و دانشجویان	سخنرانی / پرسش و پاسخ/ انجام تکالیف
۱۴	تحلیل داده ها	• شاخص های مرکزی و پراکندگی را توضیح دهد. • انواع خطاهای آماری (خطای نوع اول و خطای نوع دوم) را شرح دهد. • مفهوم P value را شرح دهد. • نرم افزارهای رایج برای آنالیز داده ها را نام ببرد.	مدرس و دانشجویان	سخنرانی / پرسش و پاسخ/ انجام تکالیف
۱۵	شیوه های استناد و مرجع نویسی	• شیوه های رفرنس نویسی اصلی (هاروارد، APA و ونکوور) را بیان کرده و تفاوت های آنها را شرح دهد. • مزایا و معایب هریک از شیوه های رفرنس نویسی را بیان کند. • با محیط نرم افزارهای مختلف مدیریت منابع مانند اندنوت، رفرنس منیجر و مندلی آشنایی داشته باشد. مزیت های رفرنس نویسی الکترونیکی نسبت به رفرنس نویسی دستی را شرح دهد.	مدرس و دانشجویان	سخنرانی / پرسش و پاسخ/ انجام تکالیف
۱۶	نرم افزار اندنوت (کار عملی)	• نحوه ایجاد کتابخانه جدید با استفاده از نرم افزار اندنوت را انجام دهد. • رفرنس جدید را به شکل دستی در کتابخانه ایجاد شده اضافه کند. • رفرنس جدید را به شکل آنلاین در کتابخانه ایجاد شده اضافه کند.	مدرس و دانشجویان	سخنرانی / پرسش و پاسخ/ انجام تکالیف

سخنرانی / پرسش و پاسخ/ انجام تکالیف	مدرس و دانشجویان	• با روش های هاروارد، APA و ونکوور رفرنس نویسی را در فایل ورد و با استفاده از نرم افزار اندنوت انجام دهد. • تغییر سبک رفرنس نویسی را در سربرگ اندنوت انجام داده و خروجی های آن را در ورد با یکدیگر مقایسه کند. • سبک رفرنس نویسی جدیدی را برای مجله ای خاص در اندنوت تعریف کرده و بر اساس سبک و فرمت تعریف شده جدید، رفرنس نویسی را انجام دهد.	نرم افزار اندنوت (کار عملی)	۱۷
-------------------------------------	------------------	--	-----------------------------	----

وظایف و تکالیف دانشجوی:

- مطالعه مطالب ارائه شده در جلسات گذشته و آمادگی دانشجوی جهت مشارکت در مباحث کلاسی و پاسخگویی به سوالات
- مطالعه مطالب درسی و آمادگی جهت برگزاری آزمون میان ترم در پایان جلسه هشتم
- تکمیل و ارائه طرح تحقیقاتی

روش سنجش دانشجوی:

روش ارزشیابی	میزان نمره از ۲۰
آزمون نظری میان ترم	۴
آزمون نظری پایان ترم	۱۰
ارائه پروپوزال تحقیقاتی	۵
مشارکت فعال در مباحث کلاسی	۱

منابع مطالعه:

- اصول پایه روش تحقیق در علوم پزشکی: شورای نویسندگان کمیته پژوهشی دانشجویی دانشگاه علوم پزشکی ایران. انتشارات دانش.
- عابد سعیدی، ژیل، روش تحقیق در علوم پزشکی و بهداشت. تهران، سالمی، آخرین ویرایش.
- آریا سپهر، سمیرا. اصول پایه روش تحقیق در علوم پزشکی، تهران نور دانش، آخرین ویرایش.
- رخشانی، فاطمه. نگرشی نو بر روش تحقیق در علوم پزشکی، تهران، سیمین دخت، آخرین ویرایش.
- وطن پور، مهدی. الفبای تحقیق در علوم پزشکی. انتشارات دانشگاه علوم پزشکی مشهد.
- مجازی، شیرین. آشنایی با تحقیق در علوم پزشکی و بهداشت. انتشارات حیدری.
- Thomas S. How to write health sciences papers, dissertations and theses. Churehill Livingstone. Last edition.